

/تجربه مدیریتی/

دانش آموزان مساجد

اشاره

مسجد با قدرت معنوی خود همواره توانسته‌اند نیروهای متدين معتقد، فعال و عالم را پرورش دهند تا در موقع حساس از دین و مملکت دفاع نموده و حاضر به همه نوع فدائکاری از جمله نشار جان خویش باشند. دشمنان اسلام سال‌ها به نقش این پایگاه‌های نوجوانان و علمی پی برده و با انواع تبلیغات تلاش نموده که با ایجاد حریفها و سرگرمی‌های متنوع و جذاب و فریبنده جوانان را از مساجد و روحانیت جدا سازند. لذا خسروت برنامه‌ریزی برای بیوند کودکان، نوجوانان و جوانان با مساجد بیش از پیش احساس می‌شود. بدین ترتیب، بر همه عوامل تربیت دینی دانش آموزان از جمله: مدیران، مریبان، معلمان، دبیران، اولیا و ائمه جماعات لازم است با تکیه بر قرآن و سنت و رهنمودهای معصومین(ع) و متون اصیل اسلامی از جمله نهج البلاغه و صحیفه سجادیه برای تربیت اسلامی فرزندان این مرز و بوم تلاش کنند.

هدف طرح

- تقویت پیوند روابط مدرسه و معلم؛
- آشنایی دانش آموزان با مساجد؛
- تقویت روحیه برقراری رابطه مثبت اجتماعی بادیگران؛
- کسب روحیه متعالی عبادت.

طرح مسئله

با توجه به اظهارات اولیا و مریبان و امام جماعت مبنی بر این که حضور دانش آموزان در مساجد محل کمرنگ می‌نماید، لذا تصمیم گرفته شد که برنامه‌هایی جهت حضور فعال دانش آموزان در مساجد محل انجام دهیم.

روش کار: طرح بعد از تأیید شورای مدرسه و شورای معلمان بدین گونه اجرا گردید که: جهت تحکیم حضور کلیه دانش آموزان در مساجد محل، فعالیت‌های

انجام گرفت از جمله: هماهنگی با امام جماعت مسجد محل و هیئت امنی مسجد توسعه مدیریت آموزشگاه و اعلام آمادگی امام جماعت و هیئت امنی مسجد همکاری و حضور کلیه دانش آموزان در مسجد محل. در مهر ماه همه دانش آموزان طی دعوت‌نامه کتبی از طرف امام جماعت و هیئت امنی مسجد محل، به مناسبت روز دانش آموز، به مسجد دعوت شدند. توسط هیئت امنی استقبال گرمی از آنان صورت گرفت و از حضور بچه‌ها در مسجد عکس و فیلم گرفتند، سپس به دانش آموزان عکس و فیلم هدیه کردند و هدایایی نیز از طرف مسجد به آن‌ها اهدا شد. در پایان، نماز ظهر و عصر به امام جماعت برگزار شد و از دانش آموزان با شیرینی پذیرایی شد و آنان خاطره‌زیای حضور در مسجد را در ذهن و فکر خویش به یادگار حک نمودند. پس از آن روز، فعالیت‌هایی جهت تشویق دانش آموزان برای حضور در مساجد انجام گردید، از جمله:

– بناءً مناسبت‌هایی از سوی مسجد به دانش آموزان هدیه‌هایی داده شد.

– حضور امام جماعت مسجد در مراسم نماز جماعت مدرسه، حدائق هفتاهی یک بار برای برقراری ارتباط با دانش آموزان.

– در جشن‌ها با شیرینی همراه با نوشتار تبریک از طرف مسجد به دانش آموزان تقدیم شود.

– حضور امام جماعت در جلسات ستاد نماز مدرسه، انجمن اولیا و مریبان، شورای معلمان و ارایه مباحث مربوط به مسجد، نماز... هماهنگی‌های لازم بین عوامل مسجد و مسئولین مدرسه.

– دعوت از امام جماعت مسجد برای شرکت در مراسم و مناسبت‌های خاص در مدرسه.

– اجرای برنامه مراسم جشن‌ها و اعياد و جلسات انجمن اولیا و مریبان و... در مساجد و حسینیه‌های محل.

– هماهنگی با مسئولین مسجد جهت دادن مستولیت به کودکان و نوجوانان. دانش آموزی که به او مستولیتی در مسجد داده می‌شود، خود را متعلق به مسجد و مسجد را متعلق به خود می‌داند. اهم مسئولیت‌هایی که به کودکان و نوجوانان داده شد، شامل: مسئولیت کتاب‌خانه، اذان اقامه، قرائت قرآن، دعا پس از نماز، کفس داری، پنهان کردن سجاده‌ها، تنظیم سیستم صوتی، برنامه‌ریزی و اجرای مناسبت‌ها، تزیینات و تبلیغات و زیباسازی مساجد.

– تجلیل از دانش آموزان ممتاز درسی و اخلاقی در مساجد: دانش آموزان در مساجد حضور یافته و همراه با انجام سایر برنامه‌ها از دست مدیر و امام جماعت هدایا و لوح تقدیر خود را دریافت نمایند.

– ارتباط صیمی امام جماعت محترم مسجد با دانش آموزان یکی از عوامل جذب و استحکام حضور آنان در مساجد بود. امام جماعت چند دقیقه‌ای مانده به نماز جماعت

مکالمه

سعید عبدالله پیربداغ

مدیر مدرسه شهید پرنسی، رباط کریم

مریم محمدی

مدیر مدرسه ۱۲ فروردین، رباط کریم

افراد برتر می‌توانند در فرهنگ‌سازی مؤثر باشد.

- آموزش والدین در جلسات آموزش خانواده و انجمان اولیا و مریبان در ارتباط با امر نماز

- حضور در مساجد از جمله: اهمیت نماز و مسئولیت والدین در قال نماز فرزندان.

- آموزش شیوه‌های جذب فرزندان به مسجد.

- بیان حقوق فرزندان بر والدین در خصوص تربیت آن‌ها.

- نقش الگوی والدین در ترغیب فرزندان به نماز و حضور آن‌ها در مسجد.

شیوه‌های تربیت دینی فرزندان

- بیان آثار بی‌نمازی و پیامدهای نامطلوب آن.

- پیش‌قدم شدن والدین در امور عبادی به خصوص نماز.

- تحسین و تشویق فرزندان نمازگزار در جلو دیگران.

- بیان فلسفه آثار و اسرار نماز.

از آن پس حضور بچه‌ها در اوقات مختلف در مسجد محل پرشور است و در فعالیتهای مسجد محل، بچه‌ها شرکت فعال دارند و از طرفی به تشویق والدین خوش می‌پردازند و در بعضی از اوقات با مادر یا پدر خود در مسجد حضور می‌باشند و طبق گزارشات اولیا، اولیا نیز احساس خستگی می‌نمایند که بچه‌ها به حضور در مسجد علاقه‌مند شده‌اند. اکنون با توجه به مشکلات جامعه، حضور در مسجد (خانه خدا) مثل همیشه حضور در بهترین و امن‌ترین مکان است.

به این ترتیب:

- علاقه بچه‌ها نسبت به حضور در مراسم نماز جماعت در مدرسه بیشتر شد.

- علاقه به حضور در مسجد و فعالیتهای آن چشم‌گیر بود.

- احساس رضایت اولیا و معلمان از رفتار جدید دانش‌آموزان و برخورد نیک با دوستان آن‌ها بیشتر شد.

در مسجد حاضر شد و گفت‌وگویی دوستانه و خیرخواهانه و پدرانه با کودکان، نوجوانان و جوانان داشت. این کار در جذب آنان و با تداوم حضور آن‌ها بسیار مؤثر بود. گاهی یک لبخند روحانی به نوجوان، گاهی یک گفت‌وگویی دوستانه، گاهی یک دست به شانه نوجوان زدن، یکی دو قدم با او هم‌قدم شدن و صحبت‌های نوجوان را شنیدن مسیر زندگی او را تغییر می‌دهد.

- برگزاری مسابقات مختلف (از جمله مسابقاتی از قبیل: احکام قرآن، نهج البلاغه، حفظ حدیث، خطاطی، نقاشی، تهیه روزنامه دیواری و ... مسابقات ورزشی...) در جذب بچه‌ها به مسجد نقش بسیار سازنده‌ای ایفا می‌نماید.

- متولیان امر به خصوص امام جماعت مسجد و هیئت امنا برنامه مسجد را با همکاری مدیران و مریبان مدرسه به اطلاع دانش‌آموزان رسانده و تبلیغات لازم در این خصوص انجام گیرد.

- جلب مشارکت خیرین در برنامه فرهنگی مساجد، خیرین عزیز با تأمین بخشی از هزینه‌های اجرایی فعالیت‌های اردوبی و فرهنگی مساجد نقش ارزشمند در سازندگی دانش‌آموزان به وجود می‌آورند.

- برنامه‌ریزی برای تجلیل از دانش‌آموزانی که در مساجد حضور می‌باشند که در نتیجه آن بر تداوم حضور آن‌ها افزوده می‌شود.

- طولانی نشدن نماز جماعت از عوامل مؤثر برای جذب دانش‌آموزان و حفظ و تداوم حضور آن‌ها در مساجد می‌گردد.

- تقویت کتابخانه مساجد با کتاب‌های مفید و ارایه کتاب‌های موجود در کتابخانه مسجد به مدرسه.

- تبلیغات گسترده در خصوص نماز و بیان فلسفه نماز.

- تعریف، تحسین و احترام به موقع دانش‌آموزان نمازگزار خصوصاً در جمع، نقش سازنده‌ای در جذب آن‌ها به نماز و مسجد دارد.

- برگزاری مناسب جشن عبادت یکی از شیوه‌های مهم جذب دانش‌آموزان به نماز و تکریم نماز و نمازخوان به مسجد است که در مسجد برگزار می‌شود.

- دعوت دانش‌آموزان علاقه‌مند به مسجد از دوستان شان برای شرکت در نماز جماعت، با توجه به تأثیری که گروه همسال از یکدیگر دارند، مؤثر واقع می‌گردد.

- معطر ساختن مسجد قبل از ورود دانش‌آموزان در تأثیر تربیتی نماز بسیار مهم است.

- تهیه هدیه و دادن جایزه به دانش‌آموزان حاضر در مسجد در جذب آنان به نماز و مسجد بسیار مؤثر است. تهیه کتاب در مورد نماز و برگزاری مسابقه توسط هیئت امنا و امام جماعت مسجد و دادن هدیه به نفرات برتر در معرفت‌شناسی نماز نقش دارد.

- برگزاری بهترین خاطره در مورد مسجد، نماز، نماز جماعت، اذان و دادن هدیه به